

מילואים

הלבות לולב סימן תרמה

המשך מעמוד 224

ואם התוימת נוטה הצידה ושוב עליה ומתוישרת, הורה הגראיי קניגטסקי (ארחות רבני שם) שכשר.

[שעה 3' ס'ק מג]

הוא הרין המזוקן בביית-יוסף⁷⁴, וענין קתגר"א שהביא מהרש"א (והוא הריש"ר רistik"א) שיש שמקנים אותו בשם רשק"א שגם הוא סביר כן.

(74) שכבור, שכבור שפטול הוא בעלה האמצעי. ואפילו בכל שהוא פסל, מושום שעשו את ראשו של הלולב בחותמו של אטרוג. אמן, הביהיל לעיל (ס"ז סוף ד"ה נסוד) כתוב ש לדעת הרין שלולב שנחלק ולא נעשה בהימנוק אינו פסל כלל שהוא אלא רק בטפת, הוא הדין לעניין כפוף, שהרי דינה את שני הדברים זה זהה.

(72) ואם יש בראשו קמטים [כמיין זיגוג], ראה מה שכברנו לעיל (הע' 59) בפסול ברוח.

(73) כוה **ת"ג**. ויש שפירשו שכונת המשנ"ב שהעללה האמצעי נקבע ממש עד אמצעו.

תוימת שמטתיתם בחיציו עגול וקצת העלה פונה לצדה, ואין יוצא מעובי הלולב, הורה החוז"א (ארחות רבנו, חי"ב עמי רמח' מהו לחב יותר מהדר), מפני שטדור היטב ופחות עשוי להיפתח מאשר תוימת ישרה וסgorה.

הלבות לולב סימן תרמו

המשך קיג'

הוד לולב. מסקנת החוז"א שכינן של הלכה פסק חז"ע (ס"ה) שלעיבובא ברובו, בגין שרבותו מכוסה כשר ודברי המור וקצעה ציע. [אכן, לדבריו בין שפק השווי שלמצה בכלו, אם כן למצוות ציריך שראשו של היגע לעיקרו של זה]. והחיטים וברכה (אות נט) האידר בויה, וסימן שלמצוות מן המובהך' נבען לחות המתו רקייעה כל העץ מכוסה. וכן היו היקינט סמכויים ורכופים כדי שייהיה כל העץ מכוסה. וכן למשעה, דעת הגראי' אלישיב (תורת ד' מינימ' סי' י' סי' הע' ל') הגור'ש וגיאורן (קובץ מבית לי ח'ב תשרי תשנ"ג עמי לה) שלכתיחילה יש להקדיד ולקחת הריס שראש העלה מגיע לתחילה העלה שלמעלה

מןנו, אבל אם אין לו הדס אחר ראוי שיכל לכתיחילה לברך עליו. לעניין מה שמצוות שאין העלים שוכבים על הענף וחופפים אותו, אלא עםודים קצת רחוק ממנה כוה **ת"ג**, הריש"ש (סוכה לב, ב ד"ה ענק) דיק' מלשון הרין (שם) שהודס כוה פסל, אלא שכתב שם השהעולם אינם נזהרים בוה, ונשאר בצע' מאידך, דעת דבכוור יעקב (ס"ק יא) והחוז"א (שם ס"ק יא) שהודס כוה נחשב עבות וכשר, וכן דעת הגראי' אלישיב (תורת ד' מינימ' שם סי' יט והע' ל'). דעת הגrai'ש וגיאורן (קובץ מבית לי שם) שהוא טרי מצווה אם העלים שעומדים זkopim וחוופים את העץ, אבל מן הדיןCSR לשכבור בכתיחילה גם בשאים שוכבים על הקנה.

(שם) שכינן שאפשר למצאה שתיעשה אף בלי עבירה בגין שלקטם לאכילה, אך אין זהorchesh למצוות הבהה בעבירה, אך סימן שהו דוחוק. (11) וכותב הבכורי יעקב (ס"ק ח) שאם ההרס الآخر שיש לו אינו נאה כמו ההרס עם הענבים, אסור ללקט את הענבים שהרי הוא בכלל מתוקן.

[משנ"ב ס'ק י]

רוצה לולב, בכל גן זקון¹².

(12) וזה צריך שראשי העלים יגש לעוקץ העלים שמעליהם, במשניב לא הזכיר ענן זה, אכן, העשי תושבה (ס"ק ג) הביא בשם המור וקצעה שהודס שראשי עליו אינם מגיימים לעוקץ העלים שמעליהם כוה **ת"ג**, הריז'ה פסל, וטעמו, ממש שלמדוים קל וחומר מלולב, ומה ללב שאין דין של ענפי חופים את עצו ובכל זאת אם אין ראי שול הדגש לעיקרו של זה והרשה ס"ז) שפטול, ק"ו בהדרש שנלמד מהפסק ענף עץ עבות' שיש דין שענפי חופים את עצו, שציריך שראשו של זה יגע לעיקרו של זה.

מאידך, הבכורי יעקב (תומסת בכרורים על ס"ק ח) והחוז"א (או"ח סי' קבמו ס'ק ט) דוח את דברי המור וקצעה מכמה טעםם שאין דומה

הַלְכֹות לְלֵב סִימָן תְּרָמוֹ

ביוראים ומוסיפים

אך נפגשים ב'חותם מקיף' ממש, אלא פחת מזה משago, מ"מ כשר. וכן אף אם מטופק האם שורשי הדרס הנפגים ממש בשחה, דעת הגורי קריילץ (ארבעת המינים מהודרין עמי' קפא הע' כב) שנחשב להדרס מושולש, אמנה הגורי'ן קריילץ (חות שני סוכות שם) (ארבעת המינים מהודרין שם). דעת הגורי'ן קריילץ (חות שני סוכות שם) שלבתיחילה יש לדאות שיחיו שורש העליים בשחה בחות מקיף, אבל ביעדר אפשרות להקל אם אכן נראה לעין שהא מושולש, גם בשאי שין בשורשי העליים עצמן, אלא כבשש חות המקיף על ידי הביליה שבבר, כיון שעל כל פנים יש להם שייכות זה לזה.

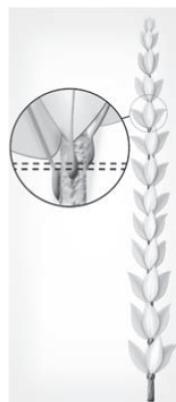
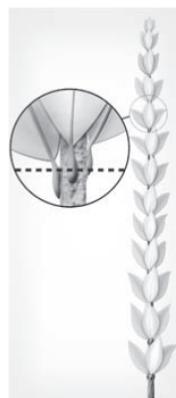
דעת הגורי'ש ואונז (קובץ מבית לי תשנ"ו, דיני הדס אוט ב') שאות לבתיחילה אין ציריך שידורה מושולש בחות המקיף את שורשי העליים, אלא די אם במרואית העין נראה הדס שותה, וטעמו, שכן שנראה מושולש על כן אינו בכלל הדס שותה וכשה. וכן הגרשוי איעירבר (מעדרני שלמה עמי' צע, הליכות שלמה סוכות פי' ארחות הלבנה הע' (43) היה בדק את ההדרסים מושולחים קצת, ולא מוד בדקוק בכו אחד, שסביר שעירק השילוש תלי במראה, אלא שקשה למושור כללים בונה, ולכן לרבים הורה לדקוק על קו שווה.

(14) ומה נחשב לשורש העליים, ביאר הגורי'ח קנייסק (כשרות ארבעת המינים עמי' פ) שיש עזקן המחבר את העלה לענט, וביסיסו של העזקן במקומו בשלושת העליים לשורש העלה העט, ואם הוא מכון בשלושת העליים והו מושולש.
ומה שמנצ'ו לפעמים שיש בליטה קטנה הסוכוכה לשורש העלה [הנקריא 'עיצנ'ג] דעת הגורי'ח קנייסקי (כשרות ארבעת המינים עמי' פח) שיתכן שאף בליטה זו נוחשבת לחلك משורש העלה, ואם הבלתיות נפגשות, נחשב הדס למושולש.

[משנ"ב ס"ק יב] מפניהם שאלין עליו הולכין כסדר אללא משלבשין בשתוחה¹⁵.

(15) ובוארך ורוחב עלי הדרס לא כתוב המשנ"ב שיעור. אכן, אם על הדס ארובים ווחבים יותר מואדי, הביא בכרפ' חיים ורבכה (אות נה) שדעת הבה"ג (חלבות ללב) שהוא בכלל הדס שותה, וכן כתוב בפיריש רבי חייא גאון על המשניות (עתקץ פ"ג מ"ד), וכן מסכתנית השדי חמד (מערכות הלמיד בכל קמא אות מ"ד). שיעור גודלם, כתוב בהගותה הר"ש מקידאן (על הבה"ג שם) שלא יהיו יותר מהפרק העליון של האגדול. ומהרש"ם (גilioי דעת יוד' הלבכות טריפות סי' לה ס"ק כד) כתוב שאם גודל העליים רק כצפוףן האגדול הם כשרים למצוות, אבל עליים שוגולים כתשי ציפורני האגדול יש לפפקם אם הם כשרים. דעת הגורי'ז איעירבר (הליכות שלמה סוכות פי' סי' א) שלבתיחילה יש להדר שליליה אווך ורוחב עלי הדרס יותר מעציפון האגדול. [וברשימות שרשם לעצמו כתוב שאורך העליים לא יהיה יותר מ- 2 ס"מ].
מайдך, כתוב בש"ת תשבות והנהגות (ח"ב ס' שיב) שמעם בשם החורי'א והגורי'ז מריטסק שגד לדעת הבה"ג, רק הדס שעליו רוחבים ומושנים פסול, אבל אם העליים רוחבים קצת אין קפידה.

[משנ"ב ס"ק טו] עד שיטרים בחתמין וירכקה אונט¹⁶), ואם לא ימץא יטיל בלבד ברכבה¹⁷. המשך במילואים עמוד 25

[משנ"ב ס"ק ז] בעגלי אַחֲד¹⁸, שָׁאַן אַחֲרֶן מִמְוֹךְ מַחְבָּרוֹ אַרְעַלְפִּי שְׁכֵל אַחֲרֶן בְּעַקְצָוֹן¹⁹.

(13) כוה

אכן, בגדיר הדברים, הביא בספר חדרים וביאורים (סוכה סי' ח) בשם החורי'א, שכל שקו אופקי נוגש בכל שלשת השורשים חותם המקיין נוחש הדרס למושולש, גם אם בשורש אחד הקוו נוגש בחלקו העליון ובآخر בחלקו התיכון כוה :

וכן אמר הגורי'ד סאלויזיצק (ארבעת המינים מהודרין עמי' קפא) שאבוי הרוב מריטסק אמר בשם אבוי רב' חיים סאלויזיצק, שאם שלושת השורשים נפגשים הרי זה נחשב למושולש, וכן כתבו הגורי'ז קנייסקי (קהלות יעקב סוכה סי' כו) והגרשוי איעירבר (בಹכסמותו בספר קרליץ חות שני סוכות עמי' רפה) שהקו ציריך לפגוש בהיקף אחד את כל שלשה השורשים, אבל שורש עליה אחד נוגש עם שורש עליה השניה, וכן שורש עליה השני נוגש עם שורש עליה השלישי, אבל שורי' שורי' העליים הראשון ושלישי אינם נפגשים כוה , אין זה נחשב למושולש, אך בשתעת הדרק יש להקל, כיון שעל כל פנים יש להם שייבות וזה דרך העלה השני]. וראיה בداع' הבהיר מה נחשב שורש העליים.

עוד כתוב החדשויים ובאורחים (שם) בשם החורי'א, שבלשון זהה, אמר החורי'א לא שווה השיעור, אלא שווה ודאי שפיר דמי. וכן דעת הגורי'ח קנייסקי (יבקש תורה, ארבעת המינים עמי' 28) שמדובר בדברי החורי'א ממש מעשא פילוז אם

מילואים

הלוות ללב סימן תרמו

המשך מעמוד 226

ומשמע שאין דיחוי כלל בין לקולא ובין לחומרא, אלא לאחר כך הביאה הגמ' שרבי ירמיה הסתפק האם אין דיחוי כלל בין בין לקולא ובין לחומרא או שرك לחומרא אין דיחוי לא לקללא, וכיון שכן אין מניחים את פשיטתו של רב פפא והולכים אחר ספיקו של רב רמי. ירמיה.

והגרא"א (שם ד"ה או שלקטן) תירץ, שמדובר בסוגיא (שם) שגם מחייבים בנהרא ונדרה שנחשב דיחוי, הוא הדין שנחמיר גם בדיחוי מעיקור, שהרי העט לא אסור דיחוי בעמימות הוא משום שמדוברים מעתות לקללא שאית דיחוי. בקדושים, ובקדושים הרי יש דיחוי בין בנהרא ונדרה ובין בדיחוי מעיקרא, וכיון שלמסקנת הגמ' נפש שבעמימות דיחוי מעיקרא איט דיחוי אף לקללא, מילא אין דומה דיחוי בעמימות לדיחוי בקדושים, שהרי בקדושים דיחוי מעיקרא נחשב דיחוי, لكن גם בנהרא ונדרה פוסקים לקללא שאית דיחוי.

[ביה"ד הואיל]

וזה שבס"ת שבתאי ז'ק'ר ר'ז'ה ל'ז'ק'ל משעם פרק ב'(²²), כד' ק' ל'ז' עלי' בתקשובה חקם א'ב'ר וצ'ט' (²³) קאיות⁽²⁴⁾.

(22) שכותב ח'א ט' ולענין הדריס הממצאים בגנות הדריס שהגיעו למקוםו, שיש פוטוס מוחש שמא הם מוכרים, משום שדרס החודשים ודושנים שעניביהם קטעים ונוגלים וודמים לגערני הפללים, ואילו הדריסים אלו עניביהם ארכומים וצרים, וגם גמצאו בהם גרעינים גדולים, ולכן אין לשונו מנהג אבותינו שלא התירו הדריסים אלו, שמקה שهما לא נענו הדריסים אלו אל האביו יבשים מארץ מורוקה, מוכרים שבשורם פוטוסים.

(23) וכותב (ס"י ק'טא) על דברי השבota יעקב, שכשם שאין כל מין ענבי הוגפן שדים, שיש מהם ארכומים ויש מהם עגולים וחוורדים ולבנים, וכן אין כל מין התאנגה שדים, שיש התאנגים שhortot ויש התאנגים לבנות ארוכות תנגולות, וכן בזיטיות תפוחיים ואתרגים וככל מיין פריות, וכך יתכן גם בענבי הדוחס שיש כמה טוגים ואין זה סימן כלל למוכרים ועוד הפטיס', שהוא שהענינים היישנים קטעים וגמלים, בדור לידיעים שהוא מושם שהם הנחלשים באמצעות הקץ בעודם בטטר, והודיסים שלו גמר בישלים רק בסוף הקץ שכבר גמר פרן. ומה שכותב השבota יעקב שבזרותם שלפנינו לא השתמש בהם שהרוי לא נטע וותם, כתוב החכם צבי של הזמן מתחרדים סוג פירות וירקות שונים שלא שערום אבותינו, ואם יתכן שלא ידע כיצד לדלם, ועד שיתכן שלא היהת בידם אפשרות לרבוע הדריסים אלו שאלו רק בחזרותם השרים.

(24) שכותב (ס"י ט') על איל שחששו לשבות יעקב שהודיסים מורוכבים, שגם אם וריצים להוטף עד הדריסים מהשש שם הראות מורוכבים, יש להרשות יותר לאיסור 'בל תוטף' מאשר לחוש מורוכב, ואף אין מועל התאנגי שאוגדים לנו.

[משנ"ב ס"ק יי]

השכינו בקה' אונרומים לה'ל'ש' (²⁵).

(25) וכמוואר להלן (ס"ק יח), שמדובר והדוחק יש לסמן על שיטתה זו.

(16) ובאיור החוי אדם (כלל קג ס"א, שהוא מקור לדברי המשנ"ב) שעיל ידי קר יכול לבודק האם מושלים הם.

(17) אכן, לענין הדס שוטה, פסק ליקמן (ס"י תרmetaט ס"ק ג') שפסול שהוא מהמת שאלין בגין הדס שוטה, פסול אפילו אפילו בשעת הדוחק, משום שיובאו לטעות לצאת בהן תמיד, וכן מדובר בהדס שעילו דם שנים על גבי שנים שהרמי' האכירים.

[שעה'צ ס'ק ט]

דא'סא'ר לה'סף מה פ'אינו עבת' (18) וכו', קמו בשיין זוגות ה'פ'ילין' (19).

(18) וברשות' ליקמן (ס"י תרנא ס"ט') הביא שתי דעתות בהזהה הראשונה סבורה שאסור להניח הדס שוטה בלבב אפייל' נספ' על השלשה החשיבות, ובאיור המשנ'ב שם (ס"ק ס') משום שנחשב למשן אחר תעבור על 'בל תוטף'. אמנם הביא שם השוע' שיש מתייחסם, ובאיור המשנ'ב (שם) טעם, משום ססוברים שהדס שוטה איין מיין אחר, שהרי הדס זה גול בערווה אחת ובענף אחד עם ההדריס המשולשים, אלא שההוודה פטלתו, ולפיכך אין זה ממש 'בל תוטף', והטיק המשנ'ב (שם) שכשאוגדים מן הנכון שלא לחשוב שאוגדים לשם מצתה, אלא לנוי בלבדמה.

(19) שעדות השוע' לעיל (ס"י לד ס"ב) לגבי מחולקת רשי' ורבנן תםסדר הנחת פרשיות התפילין, שירא שמיים יצא ייד' שתי השיטות, ויעשה שמי' ווגות תפילין ונינוח את שניהם יחד, וכדי לצאת מחשש 'בל תוטף' יכוון בהנחותם שכאלה וזהו אלבאבא והלבטה יוצא יידי' החותן הוא במצוותם בעלמא.

[ביה"ד העבר]

ועין ביבר' יוסף דלקטריך (20).

(20) שכותב (בsoftmax ד"ה וראיתא), שככל שיש בידו לתוך אינו נחשב דיחוי, וכואן אם היה לו הדס אחר, הרי הרון הוא שיכל ללקט את הענינים לאכילה, ולכך נחשב שבידו לתוך, ואף אם השחיר בוים טוב יכול לתקם וכבר.

הקשה האור שמה (פ"ח מהל' לולב ה"ה ד"ה ומה שכתוב) שבתני נסחתי יום טוב היו הענינים יקרים ונחשו מכין הדס ובטלים לגוף הדס, אם כן הרוי זה דומה למי שתלה אלה אפרסקים ורימוניים בסכ'ן, שהוקטו לצערותם כמו הסוכה, והוא הדן שהענינים בטלים יהודס הוקטו למצוות הלולב, ולפי זה לא יהיה רשאי ללקט פאייל' לאכילה. ובשות' שבת הילדי (ח' סי' קמ'ב ס'ק ת) תירץ, שהונה דין ענבי החותן מדין התולה אפרסקים ורימוניים בסכ'ן, משום שהאפרסקים והרימוניים ניתול לתולעת נוי הסוכה וכן בטלים הם למוצאות הסוכה ולטCKER, מה שאין כן ענינים שבחדס אפייל' אם הם יקרים, מ"מ אין להם שם שיקות למצוות הדס, ואף על פי שבטלים להודס למוציאותם, משום שאוגדים בטלים למצתה.

[ביה"ל שם]

ובן עט' ז'ז'ק'ר' א'ת'ת'ה ל'ש'ב א'מ'אי א'ול'ק'ן ל'ק'ל ק'ה'(21).

(21) שהטיז (ס"ק ז) תירץ, שהגמ' (סוכה לא, א) בתרוללה הביאה את דעת רב פפא הסובור שאלן דיחוי עצל ממצאות [ורך בקרבן יש דיחוי],

